

คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชน
อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
People's Desirable Characteristics of Political Leaders in Muangkaew
Sub- District Municipality, Mae Rim District, Chiang Mai Province

วรยุทธ สถาปนาศุภกุล¹
Worayuth Sathapanasuphakul
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2558

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนตำบลเหมืองแก้วอำเภอแมริมจังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนเหมืองแก้วอำเภอแมริมจังหวัดเชียงใหม่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปอาศัยอยู่ในตำบลเหมืองแก้วอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 369 คนเครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของประชาชนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านสติปัญญาและ ด้านบุคลิกภาพ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากตามลำดับ
2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา ดังนั้น ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น พัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี เศรษฐกิจดี เกิดความอุดมสมบูรณ์ ใจผู้ร้ายก็อาจลดลงได้และหายจากท้องถิ่นไปในที่สุด ควรศึกษาจากประสบการณ์ของผู้นำที่ประสบความสำเร็จเพื่อศึกษาถึงแนวคิด กระบวนการ ขั้นตอน ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้เจริญก้าวหน้า
3. แนวทางแก้ไขปัญห ผู้นำท้องถิ่นควรพัฒนาคุณลักษณะในด้านสติปัญญา บุคลิกภาพ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรมให้เหมาะสมกับบทบาทของการเป็นผู้นำที่ดีและพัฒนาศักยภาพของตนเองให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น และสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในพื้นที่

¹ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หน่วยงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

4. ควรส่งเสริมให้แสดงออกต่อหน้าชุมชนมากขึ้น ควรส่งเสริมให้ชุมชนได้เสนอความคิดเห็นใหม่ๆ ควรติดตามข่าวสารทางการเมืองให้ทันเหตุการณ์ตลอดเวลา ควรส่งเสริมให้มีกระบวนการตรวจสอบการทำงานมากขึ้น

คำสำคัญ : 1. ผู้นำทางการเมือง 2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3. ตำบลเหมืองแก้ว

Abstract

The objectives of this thematic paper were aimed 1) to study the expected qualifications of political leaders according to the attitude of the people in MuangKaew Sub-district, Mae Rim District, Chiang Mai Province, 2) to study suggestions regarding the problems and solutions to the expected qualifications of political leaders according to the attitude of the people in MuangKaew Sub-district, Mae Rim District, Chiang Mai Province. The research sampling subjects were those who had the suffrage, aged 18 and above, residing in MuangKaew Sub-district, Mae Rim District, Chiang Mai Province, totally 369. The study tools were questionnaires. Statistics for data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation. Results of the data analysis were presented in descriptive tables.

Results of the research were as follows:

1. The people's opinion towards the expected qualifications of political leaders according to the attitude of the people in MuangKaew Sub-district, Mae Rim District, Chiang Mai Province was overall rated at a high level in the four aspects. When considering by aspect, it was found that, ranking respectively from high to low, the competency was rated at a high level, followed by the moral and ethical virtue, intelligence and personality, all of which were rated at a high level, respectively.

2. The problems and solutions

2.1 With regard to the solutions, the local leader should develop the qualification on intelligence, personality, ability and moral and ethical virtue to be consistent with the role of good leadership, including the enhancement of their own potentials worthy of recognition of the locals and ensuring them of confidence.

2.2 The local leader should be promoted to make more personal appearance at the community's presence; the people should be promoted to express their new ideas and always follow up current situations; and the process of performance monitoring should be popped up.

Keywords : 1. Political Leaders 2. Desirable Characteristics

3. MuangkaewSup District Municipality

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับปี 2517 มาตรา 214 การจัดระเบียบการปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งนครหลวง ต้องเป็นไปตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ท้องถิ่นตามวาระหนึ่งมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองท้องถิ่นของตนเอง และมีอิสระในทางภาษีอากรและการเงินแห่งท้องถิ่น ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย มาตรา 215 ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ย่อมมีสิทธิปกครองตนเอง มาตรา 216 การปกครองท้องถิ่นทุกระดับในทุกจังหวัดรวมทั้งนครหลวง ให้มีสภาท้องถิ่นและหัวหน้าฝ่ายบริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่น มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นและต้องมีการเลือกตั้งตามระยะเวลาที่กำหนดในกฎหมาย มาตรา 217 การเลือกตั้งสมาชิกของสภาท้องถิ่น ให้ใช้วิธีการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ การเลือกตั้งหัวหน้าฝ่ายบริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่น จะใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ หรือให้สภาท้องถิ่นเลือกตั้งจากสมาชิกของสภาท้องถิ่นเลือกก็ได้ ทั้งนี้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และก็ได้รับการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับต่อๆ มาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ในมาตรา 284 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นและ คณะผู้บริหารท้องถิ่น ต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนนั้น ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากกลุ่มนักการเมืองที่ชื่อเสียง อิทธิพล กล่าวคืออิทธิพลของกลุ่มการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ประเด็นหนึ่งที่ประชาชนให้ความสนใจและได้รับการวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมากเกี่ยวกับผู้บริหารท้องถิ่น เช่น นักการเมืองท้องถิ่น ในปัจจุบันส่วนหนึ่งยังเป็นนักการเมืองสมัครเล่น ขาดอุดมการณ์ หรือเป็นผู้มีอิทธิพล นักธุรกิจที่เข้ามามีบทบาททางการเมืองของท้องถิ่น ส่งผลให้ไม่สามารถปฏิบัติงานในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่สำคัญคือหลักการกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีการจัดการปกครองท้องถิ่นของตนเอง จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นแต่ละแห่ง เป็นผู้กำหนดคุณลักษณะของผู้บริหารท้องถิ่นของตน และสอบถามความคิดเห็นของประชาชนเพื่อกำหนดเป็นคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ (จรรยา ศรีสุกใส “เลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง”)

ในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นในพื้นที่เทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2556 เลือกตั้งผู้บริหารหนึ่งคน คือ นายเทศมนตรี การเลือกตั้งใน ปัจจุบัน นายกเทศมนตรีจะนำทีม คณะผู้บริหารมาเสนอต่อประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงทีมงานซึ่งประกอบด้วย รองนายกเทศมนตรี สองคน และเลขานุการนายกเทศมนตรีหนึ่งคน รวมทีมงานที่นำมาเสนอรวมทั้งหมดสี่คน แต่ที่ประชาชนต้องเลือกจากบาทจริงคือนายกเทศมนตรีเพียงคนเดียว ที่ต้องนำมาเสนอทั้งทีมงานเพื่อมุ่งหวังให้ได้คะแนนจากญาติหรือผู้ที่ให้ความเคารพนับถือหรือคุ้นเคยได้รับรู้รับทราบตัวบุคคล การเลือกตั้งเมื่อ 1 ธันวาคม 2556 ตำบลเหมืองแก้ว ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จำนวน 4,695 คนและมีผู้มาใช้สิทธิ 3,686 คน คิดเป็นร้อยละ 87.51 บัตรดี 3,324 บัตรคิดเป็นร้อยละ 90.18 บัตรเสีย 219 บัตร เป็นร้อยละ 5.9 ผู้ไม่ประสงค์ลงคะแนน 140 คนเป็นร้อยละ 3.8

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษาพื้นที่ในองค์การปกครองท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ศึกษาเฉพาะเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากเทศบาลตำบล

เหมืองแก้ว ปัจจุบันนี้ มีนายก ที่ได้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน จึงทำให้มีความน่าสนใจที่จะศึกษา คุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้นำทางการเมือง ให้สอดคล้องกับความคิดเห็นและความต้องการของประชาชน

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 คุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชน
- 2.2 ประชาชนมีความต้องการนักการเมืองท้องถิ่น ในลักษณะใด

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 3.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชน อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
- 3.2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชน อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

4. ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

- 4.1 ทำให้ทราบคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
- 4.2 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
- 4.3 ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปปรับประยุกต์ใช้เป็นแนวนโยบายในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองที่พึงประสงค์ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาการบริหารของท้องถิ่นต่อไป
- 4.4 เพื่อส่งเสริม พัฒนาให้เกิดผลงานทางวิชาการ แก่คณาจารย์ และเตรียมการรับการประเมินคุณภาพการศึกษา ในปี 2559 ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ต่อไป

5. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป มีเพศชายและเพศหญิง อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 หมู่บ้าน ประชากร 4,695 คน และได้ใช้วิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) แล้วนำไปคิดสัดส่วนต่อประชาชนในเขตเทศบาลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 369 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปลายปิด มีจำนวน 37 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 1) ด้านสติปัญญา 2) ด้านบุคลิกภาพ และ 3) ด้านความสามารถ 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรมเครื่องมือ

ที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสติปัญญา 2) ด้านบุคลิกภาพ และ 3) ด้านความสามารถ 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับโดยใช้หลักของ Likert Scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และเป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางส่งเสริมความคาดหวังที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ สถิติที่ใช้สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับบรรยายปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งสามารถสรุปผลของการวิจัยตามข้อค้นพบได้ ดังต่อไปนี้

6. ผลการวิจัย

6.1 ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 365 คน เป็นเพศชาย จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 และเพศหญิง จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 5

6.2 คุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์

คุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดไปน้อยสุด ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านสติปัญญา และด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ

1) ด้านสติปัญญา พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ด้านสติปัญญาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อันดับแรก ได้แก่ ข้อที่ 3 คือ ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นควรมีวิสัยทัศน์กว้างไกลรองลงมาคือ ข้อที่ 8 ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นควรเป็นผู้ที่มีความสามารถกำหนดนโยบายในการบริหารเทศบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 7 ได้แก่ ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นควรมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างทางการเมือง

2) ด้านบุคลิกภาพ พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ด้านบุคลิกภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอันดับแรกได้แก่ข้อที่ 3 คือ ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นควรมีความเชื่อมั่นในตนเองรองลงมาคือ ข้อที่ 7 ได้แก่ ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นควรมีความสุขุม รอบคอบและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 5 ได้แก่ ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นควรมีสภาพจิตใจที่สมบูรณ์

3) ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ด้านความสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อันดับแรก ได้แก่ ข้อที่ 3 คือ ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นควรมีความสามารถแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นได้รองลงมา คือข้อที่ 8 ได้แก่ ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นควรมีความสามารถพัฒนาอาชีพให้คนในท้องถิ่นมีงานทำที่มั่นคงได้และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อที่ 9 ได้แก่ ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นควรมีความสามารถบริหารท้องถิ่นให้เป็นท้องถิ่นที่น่าอาศัยได้ เช่น ท้องถิ่นปราศจากโจร ูร้าย

4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 1 ผู้นำต้องเป็นคนที่ซื่อสัตย์ มีคุณธรรมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ข้อที่ 7 ผู้นำต้องมีความโปร่งใส และมีความเสมอภาคต่อทุกคนมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 3 ผู้นำต้องเป็นคนไม่เบียดเบียน ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น

7. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า เนื่องจากผู้นำทางการเมืองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการของประชาชน เนื่องจากว่าประชาชนเป็นผู้เลือกผู้นำทางการเมืองให้มาบริหาร และพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้าเท่าเทียมกับท้องถิ่นอื่นๆ ดังนั้นประชาชนในชุมชนเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว จึงให้ความสำคัญในตัวผู้นำทางการเมือง ว่าผู้นำที่ประชาชนต้องการควรมีคุณสมบัติครบถ้วนทั้งใน ด้านสติปัญญา บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรม เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นตัวบ่งบอกถึงศักยภาพของผู้นำทางการเมืองได้ว่าจะสามารถนำพาชุมชนให้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงได้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ราล์ฟ เอ็ม สตอกดิล (Ralph M. Stogdill) (อ้างถึงใน วันชัย มีชาติ) ได้กล่าวสรุปถึงคุณลักษณะของผู้นำที่มีประสิทธิผลไว้ 3 ด้าน คือ 1) ด้านสติปัญญา พบว่า ผู้นำจะมีสติปัญญามากกว่าผู้ตาม คุณลักษณะด้านสติปัญญานี้จะประกอบด้วยคุณลักษณะย่อย 4 ประการ ดังนี้ความกล้าในการตัดสินใจความรู้ ด้านบุคลิกภาพ ผู้นำจะมีบุคลิกภาพแตกต่างจากคนทั่วไป โดยเฉพาะในเรื่องต่างๆ เหล่านี้คือความสามารถในการปรับตัว ความตื่นตัว ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความซื่อสัตย์ ความเชื่อมั่นในตนเอง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชอบ นิติพจน์ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาประถมจังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรมพึงประสงค์มากที่สุด ส่วนด้านคุณลักษณะ ด้านภูมิหลัง ด้านความรู้ความสามารถ และด้านวิสัยทัศน์พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรก ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม, ด้านสติปัญญา และด้าน บุคลิกภาพ ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

เมื่อแยกเป็นรายด้าน คุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านที่สูงที่สุด และต่ำสุด นำมาแปลผลได้ดังนี้

7.1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านความรู้ความสามารถ

คุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดซึ่งแปลผลอยู่ในระดับมากเมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่ 8 ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นควรมีความสามารถแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นได้ ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า เนื่องจากผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นเทศบาลเมืองแก้ว เป็นผู้ที่มิเป็นที่ยอมรับ มีความรู้ความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะ มีทักษะในการปฏิบัติงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ที่เสียสละ ร่วมมือกับประชาชนได้ดี และสร้างผลงานที่มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับแก่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแก้วและยังมีความสามารถในการพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และประเทศชาติ จึงทำให้ประชาชนมีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดกับงานวิจัยของ ศรีเพ็ญ ช่วงไธสง ได้ทำศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ความสามารถ คือ ควรมีผลงานด้านสาธารณะ ผลงานทางการเมืองมีการนำเอาปัญหาต่างๆ ไปวางแผนเป็นนโยบายในการพัฒนาประเทศได้อย่างถูกต้องมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ มีวิจรรย์ญาณในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องมีความกล้าหาญกล้าตัดสินใจกล้ารับผิดชอบรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรู้จักใช้อำนาจหน้าที่อย่างชอบธรรมมีความเฉลียวฉลาดรู้ทันเหตุการณ์ สามารถรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างรวดเร็วสามารถทำให้ผู้ร่วมงาน ประชาชนและบุคคลทั่วไปเชื่อมั่นและศรัทธาสนใจในความสำเร็จของทีมงานมากกว่าความสำเร็จของตนเอง มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมีการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประเทศชาติ มีความคิดในเชิงรุก หาหนทางที่แก้ไขปัญหา ที่อาจจะเกิดขึ้นในระยะ 5-10 ปีข้างหน้า และมีความคิดในสิ่งใหม่ๆ ที่สร้างความเจริญทางเทคโนโลยีให้ทัดเทียมกับนานาประเทศ และมีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ด้านรัฐศาสตร์ และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง”และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขลักษณ์ จินดาอินทร์ ได้ทำศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประชาชนของสมาชิกวุฒิสภาตามทัศนะของประชาชนจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประชาชน ควรมีความเป็นประชาธิปไตย ใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นผู้อื่นรวมทั้งความคิดเห็นของในท้องถิ่น มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน มีความสำนึกต่อความรับผิดชอบ และหน้าที่และความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จในงานสูง เป็นผู้มีความดีคุณธรรมและมีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับ มีความสามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี มีความสามารถในการครองใจเพื่อนร่วมงานและสร้างผลงานที่มี มาตรฐาน มีมนุษยสัมพันธ์สูงรู้จักคนมาก มีความสามารถที่จะดำเนินงานที่ทำให้เกิดการพัฒนาและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และประเทศชาติ มีประสบการณ์ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทัศนา มุขประภาต กล่าวว่า ผู้นำที่ดีควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของงานมีความเข้าใจในด้านมนุษยสัมพันธ์มีความกระตือรือร้นมีความสามารถในการตัดสินใจและตกลงใจมีความฉลาดมีความเชื่อมั่นในตนเอง

7.2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านบุคลิกภาพ

คุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลเมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ด้านบุคลิกภาพโดยรวมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่ 3 ผู้นำทางการเมืองควรมีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า เนื่องจากผู้นำควรมีความเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิดกล้าทำ เป็นคนกว้างขวาง มีน้ำใจให้ความช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอทำให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณเองได้รับความเอาใจใส่จากผู้นำเพราะผู้นำรู้จักมักคุ้นกันดี จึงก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตัวผู้นำทำให้มีความเห็นว่าผู้นำท้องถิ่นควรมีความเป็นมิตรกับทุกคนอยู่ในระดับมากที่สุด และงานวิจัยส่วนให้มีความสำคัญในด้านบุคลิกภาพน้อย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุทัศนา มุขประภาต กล่าวว่า ผู้นำ

ที่ดีควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ 1) มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ 2) มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของงาน 3) มีความเข้าใจในด้านมนุษยสัมพันธ์ 4) มีความกระตือรือร้น 5) มีความสามารถในการตัดสินใจและตกลงใจ 6) มีความฉลาด 7) มีความเชื่อมั่นในตนเอง

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้นำท้องถิ่นควรพัฒนาคุณลักษณะในด้านสติปัญญา บุคลิกภาพ ความสามารถและคุณธรรมจริยธรรมให้เหมาะสมกับบทบาทของการเป็นผู้นำที่ดีและพัฒนาศักยภาพของตนเองให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งยังสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในพื้นที่นั้นด้วย

1) ด้านสติปัญญา ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ควรพัฒนาสติปัญญาด้วยการชวนหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นอยู่เสมอเป็นนักวางแผนในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้นไป

2) ด้านบุคลิกภาพซึ่งแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ดังนั้น ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ควรพัฒนาบุคลิกภาพในการเป็นผู้นำให้เป็นที่ประทับใจต่อผู้พบเห็น มีความมั่นใจในตนเองสูง มีลักษณะบุคลิกภาพที่ดีเชื่อมั่นในตนเอง อีกทั้งยังต้องควบคุมอารมณ์ได้ดีอีกด้วย

3) ด้านความรู้ความสามารถซึ่งแปลผลอยู่ในระดับมากคือ ดังนั้น ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ควรพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอยู่เสมอ ใช้ความสามารถของตนในการพัฒนาท้องถิ่นให้สำเร็จตามเป้าหมาย

4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับมากดังนั้น ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ควรพัฒนาความสามารถของตนเองอยู่เสมอ ใช้ความสามารถของตนในการพัฒนาท้องถิ่นให้สำเร็จตามเป้าหมาย

8.2 ข้อเสนอแนะ จากการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้ ผู้นำในเขตตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จะได้นำไปปรับปรุงแก้ไข จุดอ่อนของตน เพื่อให้ประชาชนได้คุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ต่อไป

8.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

1) ควรวิจัยเรื่อง บทบาทผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

2) ควรวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์ในการบริหารงานของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

3) ควรวิจัยเรื่อง ทศนคติของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

9. บรรณานุกรม

จิรพรพร กาญจนะจิตรา. (2538). **การพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพมหานคร:

สมาคมศิษย์เก่ารัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมชอบ นิติพจน์. (2542). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม**.

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุทัศน มุขประภาต. (2545). **ภาวะผู้นำ**. ฉะเชิงเทรา: สถาบันราชภัฏนครินทร์.

สุวิทย์ รุ่งวิสัย. (2532). **พันธะทางสังคม**. เชียงใหม่: โรงพิมพ์พระสิงห์การพิมพ์.

สำนักงานทะเบียนราษฎร์. (2553). **ทะเบียนราษฎร์อำเภอแมริม**. เชียงใหม่:

สำนักงานอำเภอแมริม. (เอกสารอัดสำเนา).

อุทัย หิรัญโต. (2523). **การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียมสโตร์.

Ralph M. Stogdill, Handbook of Leadership :A survey of Theory and Research. London:

Sir Issac Pitman and Son, Ltd. 1957.

11. คำขอบคุณ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณาจากอย่างยิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย ในการให้คำปรึกษาแนะนำ และปรับปรุงแก้ไขงานวิจัย ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์ขอกราบขอบพระคุณ พระครูอุทิศธรรมาภิวัฒน์ ผศ.ดร. รักษาการรองอธิการบดี วิทยาเขตล้านนา ที่มอบโอกาสส่งเสริมสนับสนุนให้ได้ทุนในการทำวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานการเรียนการสอนซึ่งเป็นงานในหน้าที่ ที่ปฏิบัติอยู่ให้ดียิ่งขึ้นไปขอกราบขอบพระคุณ พระครูปลัด จิตติชัย จิตติขโย ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำปรับปรุงเนื้อหา เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.ตระกูลชำนาญ รักษาการผู้ช่วยอธิการบดี วิทยาเขตล้านนา ที่ดูแลและให้คำปรึกษาในทุกๆ ด้านขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.สุวิทย์ รุ่งวิสัย ที่ให้คำปรึกษาแนะนำและปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นขอขอบคุณ นางสาวกาญจนา ชาวปิงที่ทำหน้าที่ ตรวจ/ทาน ปรับรูปแบบงานวิจัยฉบับนี้ และกัลยาณมิตรในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาทุกท่าน ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่สละเวลาในการตรวจแก้ไขเนื้อหา การใช้ถ้อยคำภาษาอย่าง และขอกราบขอบพระคุณบิดาและมารดาที่ประเสริฐสุดที่ได้ให้ถูกต้องสมบูรณ์กำเนิดได้อบรมบ่มนิสัยให้เป็นคนดีของสังคม ในส่วนคุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบอุทิศ เป็นกตัญญูแด่บิดา มารดา ครูบาอาจารย์